

Iamque fretum Minyae Pagasaeā puppe secābant,
 perpetuāque trahēns inopem sub nocte senectam
 Phīneus vīsus erat, iuvenēsque Aquilōne creatī
 virgineās volucrēs miserī senis ōre fugārant,
 5 multaue perpressī clārō sub Iāsonē tandem
 contigerant rapidās līmōsī Phāsidos undās.
 dumque adeunt rēgem Phrixēaque vellera poscunt
 lēxque datur Minyīs magnōrum horrenda labōrum,
 concipit intereā validōs Aeētiās ignēs
 10 et luctāta diū, postquam ratiōne furōrem
 vincere nōn poterat, ‘frūstrā, Mēdēa, repugnās:
 nescio quis deus obstat,’ ait, ‘mīrumque, nisi hoc est,
 aut aliquid certē simile huic, quod amāre vocātur.
 nam cūr iussa patris nimium mihi dūra videntur?
 15 sunt quoque dūra nimis! cūr, quem modo dēnique vīdī,
 nē pereat, timeō? quae tantī causa timōris?
 excute virgineō conceptās pectore flammās,
 sī potes, infēlīx! sī possem, sānior essem!
 sed trahit invītā nova vīs, aliudque cupīdō,
 20 mēns aliud suādet: videō meliōra probōque,
 dēteriōra sequor. quid in hospite, rēgia virgō,
 ūreris et thalamōs aliēnī concipis orbis?
 haec quoque terra potest, quod ames, dare. vīvat an ille
 occidat, in dīs est. vīvat tamen! idque precārī
 25 vel sine amōre licet: quid enim commīsīt Iāsōn?

quem, nisi crūdēlem, nōn tangat Iāsonis aetās
 et genus et virtūs? quem nōn, ut cētera dēsint,
 ōre movēre potest? certē mea pectora mōvit.
 at nisi opem tulerō, taurōrum adflābitur ōre
 30 concurretque suae segetī, tellūre creatīs
 hostībūs, aut avidō dabitur fēra praeda dracōnī.
 hoc ego sī patiar, tum mē dē tigride nātam,
 tum ferrum et scopulōs gestāre in corde fatēbor!
 cūr nōn et spectō pereuntem oculōsque videndō
 35 cōnscelerō? cūr nōn taurōs exhortor in illum
 terrigenāsque ferōs īnsōpītumque dracōnem?
 dī meliōra velint! quamquam nōn ista precanda,
 sed faciēda mihī.—prōdamne ego rēgna parentis,
 atque ope nescio quis servābitur advena nostrā,
 40 ut per mē sospes sine mē det lintea ventīs
 virque sit alterius, poenae Mēdēa relinquer?
 sī facere hoc aliamve potest praepōnere nōbīs,
 occidat ingrātus! sed nōn is vultus in illō,
 nōn ea nōbilitās animō est, ea grātia fōrmae,
 45 ut timeam fraudem meritique oblīvia nostrī.
 et dabit ante fidem, cōgamque in foedera testēs
 esse deōs. quid tūta timēs? accingere et omnem
 pelle moram: tibi sē semper dēbēbit Iāsōn,
 tē face sollemnī iunget sibi perque Pelasgās
 50 servātrīx urbēs mātrem celebrābere turbā.

ergō ego germānam frātre[m]que patrē[m]que deōsque
 et nātāle solum ventīs ablāta relinquam?
 nempe pater saevus, nempe est mea barbara tellūs,
 frāter adhūc infāns; stant mēcum vōta sorōris,
 55 maximus intrā mē deus est! nōn magna relinquam,
 magna sequar: titulum servātae pūbis Achīvae
 nōtitiamque solī meliōris et oppida, quōrum
 hīc quoque fāma viget, cultūsque artēsque locōrum,
 quemque ego cum rēbus, quās tōtus possidet orbis,
 60 Aesonidēn mūtāsse velim, quō coniuge fēlīx
 et dīs cārā ferar et vertice sīdera tangam.
 quid, quod nescio quī mediīs concurrere in undīs
 dīcuntur montēs ratibusque inimīca Charybdis
 nunc sorbēre fretum, nunc reddere, cīnctaue saevīs
 65 Scylla rapāx canibus Siculō lātrāre profundō?
 nempe tenēns, quod amō, gremiōque in Iāsonis haerēns
 per freta longa ferar; nihil illum amplexa verēbor
 aut, sīquid metuam, metuam dē coniuge sōlō.—
 coniugiumne putās speciōsaue nōmina culpae
 70 inpōnis, Mēdēa, tuae?—quīn adspice, quantum
 adgrediāre nefās, et, dum licet, effuge crīmen!’
 dīxit, et ante oculōs rēctum pietāsque pudorque
 cōnstitērant, et victa dabat iam terga Cupīdō.
 Ībat ad antīquās Hecatēs Perseidos arās,
 75 quās nemus umbrōsum sēcrētaue silva tegēbat,

et iam fortis erat, pulsusque recesserat ârdor,
 cum videt Aesonidên exstinctaque flamma relûxit.
 êrubuêre genae, tōtōque recanduit ôre,
 utque solet ventīs alimenta adsûmere, quaeque
 80 parva sub inductâ latuit scintilla favillâ
 crêscere et in veterês agitâta resurgere vîrês,
 sîc iam lēnis amor, iam quem languêre putârês,
 ut vîdit iuvenem, speciê praesentis inârsit.
 et cāsū solitō fôrmôsior Aesone nātus
 85 illâ lûce fuit: possês ignôscere amanti.
 spectat et in vultū velutî tum dēnique vîsō
 lūmina fîxa tenet nec sē mortālîa dēmēns
 ôra vidêre putat nec sē dēclînat ab illō;
 ut vērō coepitque loquî dextramque prehendit
 90 hospes et auxilium submissâ vōce rogâvit
 prômîsitque torum, lacrimîs ait illa profûsîs:
 ‘quid faciam, videō: nec mē ignôrantia vērî
 dēcipiet, sed amor. servâbere mûnere nostrō,
 servātus prômissa datō!’ per sacra trifôrmis
 95 ille deae lûcōque foret quod nūmen in illō
 perque patrem socerî cernentem cūncta futūrî
 êventûsque suôs et tanta perîcula iûrat:
 crêditus accēpit cantâtâs prôtinus herbâs
 êdidicitque ūsum laetusque in tēcta recessit.
 100   Postera dēpulerat stēllâs Aurōra micantês:

conveniunt populī sacrum Māvortis in arvum
 cōsistuntque iugīs; mediō rēx ipse resēdit
 agmine purpureus scēptrōque īsignis eburnō.
 ecce adamantēis Vulcānum nāribus efflant
 105 aeripedēs taurī, tāctaeque vapōribus herbae
 ārdent, utque solent plēnī resonāre camīnī,
 aut ubi terrēnā silicēs fornāce solūtī
 concipiunt ignem liquidārum adspergine aquārum,
 pectora sīc intus clausās volventia flammās
 110 gutturaque usta sonant; tamen illīs Aesone nātus
 obvius it. vertēre trucēs venientis ad ōrā
 terribilēs vultūs praefīxaque cornua ferrō
 pulvereumque solum pede pulsāvēre bisulcō
 fūmificīsque locum mūgītibus inplēvērunt.
 115 dēriguēre metū Minyae; subit ille nec ignēs
 sentit anhelātōs (tantum medicāmina possunt!)
 pendulaque audācī mulcet paleāria dextra
 suppositōsque iugō pondus grave cōgit arātrī
 dūcere et īnsuētum ferrō prōscindere campum:
 120 mīrantur Colchī, Minyae clāmōribus augent
 adiciuntque animōs. galea tum sūmit aēna
 vīpereōs dentēs et arātōs spargit in agrōs.
 sēmina mollit humus validō praetīncta venēnō,
 et crēscunt fiuntque satī nova corpora dentēs,
 125 utque hominis speciem mātērnā sūmit in alvō

perque suōs intus numerōs conpōnitur infāns
 nec nisi mātūrus commūnēs exit in aurās,
 sīc, ubi vīsceribus gravidae tellūris imāgō
 effecta est hominis, fētō cōnsurgit in arvō,
 130 quodque magis mīrum est, simul ēdita concutit arma.
 quōs ubi vīdērunt praeacūtae cuspidis hastās
 in caput Haemoniī iuvenis torquēre parantīs,
 dēmīsere metū vultumque animumque Pelasgī;
 ipsa quoque extimuit, quae tūtum fēcerat illum.
 135 utque petī vīdit iuvenem tot ab hostibus ūnum,
 palluit et subitō sine sanguine frīgida sēdit,
 nēve parum valeant ā sē data grāmina, carmen
 auxiliāre canit sēcētāsque advocat artēs.
 ille gravem mediōs silicem iaculātus in hostēs
 140 ā sē dēpulsum Mārtem convertit in ipsōs:
 terrigenae pereunt per mūtua vulnera frātrēs
 cīvīlīque cadunt aciē. grātantur Achīvī
 victōremque tenent avidīsque amplexibus haerent.
 tū quoque victōrem conplectī, barbarā, vellēs:
 145 obstitit inceptō pudor, at complexa fuissēs,
 sed tē, nē facerēs, tenuit reverentia fāmae.
 quod licet, adfectū tacitō laetāris agisque
 carminibus grātēs et dīs auctōribus hōrum.
 Pervigilem superest herbīs sōpīre dracōnem,
 150 quī cristā linguīsque tribus praesignis et uncīs

dentibus horrendus cūstōs erat arboris aureae.
 hunc postquam sparsit Lēthaeī grāmine sūcī
 verbaque ter dīxit placidōs facientia somnōs,
 quae mare turbātum, quae concita flūmina sistunt,
 155 somnus in ignōtōs oculōs sibi vēnit, et aurō
 hērōs Aesonius potitur spoliōque superbus
 mūneris auctōrem sēcum, spoliā altera, portāns
 victor Iōlciacōs tetigit cum coniuge portūs.
 Haemoniae mātērēs prō gnātīs dōna receptīs
 160 grandaevīque ferunt patrēs congestaque flamma
 tūra liquefaciunt, inductāque cornibus aurum
 victima vōta cadit, sed abest grātantibus Aesōn
 iam propior lētō fessusque senīlibus annīs,
 cum sīc Aesonidēs: ‘ō cui dēbēre salūtem
 165 cōnfiteor, coniūnx, quamquam mihi cūncta dedistī
 excessitque fidem meritōrum summa tuōrum,
 sī tamen hoc possunt (quid enim nōn carmina possunt?)
 dēme meīs annīs et dēemptōs adde parentī!’
 nec tenuit lacrimās: mōta est pietāte rogantis,
 170 dissimilemque animum subiit Aeēta relictus;
 nec tamen adfectus tālis cōnfessa ‘quod’ inquit
 ‘excidit ōre tuō, coniūnx, scelus? ergō ego cuīquam
 posse tuae videor spatium trānscribere vītāe?
 nec sinat hoc Hecatē, nec tū petis aequa; sed istō,
 175 quod petis, experiar maius dare mūnus, Iāsōn.

arte meā socerī longum temptābimus aevum,
nōn annīs revocāre tuīs, modo dīva trifōrmis
adiuvet et praesēns ingentibus adnuat ausīs.’

Trēs aberant noctēs, ut cornua tōta coīrent
180 efficerentque orbem; postquam plēnissima fulsit
ac solidā terrās spectāvit imāgine lūna,
ēgreditur tēctīs vestēs indūta recīntās,
nūda pedem, nūdōs umerīs infūsa capillōs,
fertque vagōs mediae per mūta silentia noctis
185 incommitāta gradūs: hominēs volucrēsque ferāsque
solverat alta quiēs, nūllō cum murmure saepēs,
inmōtaeque silent frondēs, silet ūmidus āēr,
sīdera sōla micant: ad quae sua brachia tendēns
ter sē convertit, ter sūmptīs flūmine crīnem
190 inrōrāvit aquīs ternīsque ululātibus ōra
solvit et in dūrā submissō poplite terra
‘Nox’ ait ‘arcānīs fīdissima, quaeque diurnīs
aurea cum lūnā succēditis ignibus astra,
tūque, triceps Hecatē, quae coeptīs cōnscia nostrīs
195 adiūtrīxque venīs cantūsque artisque magōrum,
quaeque magōs, Tellūs, pollentibus instruis herbīs,
auraeque et ventī montēsque amnēsque lacūsque,
dīque omnēs nemorum, dīque omnēs noctis adeste,
quōrum ope, cum voluī, rīpīs mīrantibus amnēs
200 in fontēs rediēre suōs, concussaue sistō,

stantia concutiō cantū freta, nūbila pellō
 nūbilaque indūcō, ventōs abigōque vocōque,
 vīpereās rumpō verbīs et carmine faucēs,
 vīvaque saxa suā convulsaque rōbora terrā
 205 et silvās moveō iubeōque tremēscere montīs
 et mūgīre solum mānēsque exīre sepulcrīs!
 tē quoque, Lūna, trahō, quamvīs Temesaea labōrēs
 aera tuōs minuant; currūs quoque carmine nostrō
 pallet avī, pallet nostrīs Aurōra venēnīs!
 210 vōs mihi taurōrum flammās hebetāstis et uncō
 inpatiēns oneris collum pressistis arātrō,
 vōs serpentigenīs in sē fera bella dedistis
 cūstōdemque rudem somnī sōpīstis et aurum
 vindice dēceptō Grāiās mīsistis in urbēs:
 215 nunc opus est sūcīs, per quōs renovāta senectūs
 in flōrem redeat prīmōsque recolligat annōs,
 et dabitis. neque enim micuērunt sīdera frūstrā,
 nec frūstrā volucrum tractus cervīce dracōnum
 currus adest. ’aderat dēmissus ab aethere currūs.
 220 quō simul adscendit frēnātaque colla dracōnum
 permulsit manibusque levēs agitāvit habēnās,
 sublīmis rapitur subiectaque Thessala Tempe
 dēspicit et certīs regiōnibus adplicat anguēs:
 et quās Ossa tulit, quās altum Pēliōn herbās,
 225 Othrysque Pindusque et Pindō maior Olympus,

perspicit et placitās partim rādīce revellit,
 partim succīdit curvāmine falcis aēnae.
 multa quoque Āpidanī placuērunt grāmina rīpīs,
 multa quoque Amphrȳsī, neque erās inmūnis, Enīpeu;
 230 nec nōn Pēnēōs nec nōn Sperchēidēs undae
 contribuēre aliquid iuncōsaque lītora Boebēs;
 carpsit et Euboicā vīvāx Anthēdone grāmen,
 nōndum mūtātō vulgātum corpore Glaucī.
 Et iam nōna diēs currū pennīsque dracōnum
 235 nōnaque nox omnēs lūstrantem vīderat agrōs,
 cum rediit; neque erant tāctī nisi odōre dracōnēs,
 et tamen annōsae pellem posuēre senectae.
 cōnstitit adveniēns citrā līmenque forēsque
 et tantum caelō tegitur refugitque virilēs
 240 contāctūs, statuitque ārās dē caespite bīnās,
 dexteriōre Hecatēs, ast laevā parte Iuventae.
 hās ubi verbēnīs silvāque incīnxit agrestī,
 haud procul ēgestā scrobibus tellūre duābus
 sacra facit cultrōsque in guttura velleris ātrī
 245 conicit et patulās perfundit sanguine fossās;
 tum super invergēns liquidī carchēsia mellis
 alteraque invergēns tepidī carchēsia lactis,
 verba simul fūdit terrēnaque nūmina cīvī
 umbrārumque rogat raptā cum coniuge rēgem,
 250 nē properent artūs animā fraudāre senilī.

Quōs ubi plācāvit precibusque et murmure longō,
 Aesonis effētum prōferrī corpus ad aurās
 iussit et in plēnōs resolūtum carmine somnōs
 exanimī similem strātīs porrēxit in herbīs.
 255 hinc procul Aesonidēn, procul hinc iubet ire ministrōs
 et monet arcānīs oculōs removēre profānōs.
 diffugiunt iussī; passīs Mēdēa capillīs
 bacchantum rītū flagrantīs circuit ārās
 multifidāsque facēs in fossā sanguinis ātra
 260 tinguit et infectās geminīs accendit in ārīs
 terque senem flammā, ter aquā, ter sulphure lūstrat.
 Intereā validum positō medicāmen aēnō
 fervet et exsultat spūmīsque tumentibus albet.
 illīc Haemoniā rādīcēs valle resectās
 265 sēminaque flōrēsque et sūcōs incoquit ātrōs;
 adicit extrēmō lapidēs Oriente petītōs
 et quās Ōceanī refluxum mare lāvit harēnās;
 addit et exceptās lūnā pernocte pruīnās
 et strīgīs infāmīs ipsīs cum carnibus ālās
 270 inque virum solitī vultūs mūtāre ferīnōs
 ambiguī prōsecta lupī; nec dēfuit illīs
 squāmea Cīnyphiī tenuis membrāna chelydrī
 vīvācisque iecur cervī; quibus insuper addit
 ōva caputque novem cornīcis saecula passae.
 275 hīs et mīlle aliīs postquam sine nōmine rēbus

prōpositum īnstrūxit mortālī barbara maius,
 ārentī rāmō iamprīdem mītis olīvāe
 omnia cōnfūdit summīsque inmiscuit īma.
 ecce vetus calidō versātus stīpes aēnō
 280 fit viridis prīmō nec longō tempore frondēs
 induit et subitō gravidīs onerātur olīvīs:
 at quācumque cavō spūmās ēiēcit aēnō
 ignis et in terram guttae cecidēre calentēs,
 vernat humus, flōrēsque et mollia pābula surgunt.
 285 quae simul ac vīdit, strictō Mēdēa reclūdit
 ēnse senis iugulum veteremque exīre cruōrem
 passa replet sūcīs; quōs postquam conbibit Aesōn
 aut ōre acceptōs aut vulnere, barba comaeque
 cānitiē positā nigrum rapuēre colōrem,
 290 pulsa fugit maciēs, abeunt pallorque situsque,
 adiectōque cavae supplentur corpore rūgae,
 membraque luxuriant: Aesōn mīrātur et ōlim
 ante quater dēnōs hunc sē reminīscitur annōs.
 Vīderat ex altō tantī mīrācula mōnstrī
 295 Līber et admonitus, iuvenēs nūtrīcibus annōs
 posse suīs reddī, capit hoc ā Colchide mūnus.
 Nēve dolī cessent, odium cum coniuge falsum
 Phāsias adsimulat Peliaeque ad līmina supplex
 cōnfugit; atque illam, quoniam gravis ipse senecta est,
 300 excipiunt nātae; quās tempore callida parvō

Colchis amīctiae mendācis imāgine cēpit,
 dumque refert inter meritōrum maxima dēmtōs
 Aesonis esse situs atque hāc in parte morātur,
 spēs est virginibus Peliā subiecta creātis,
 305 arte suum parilī revirēscere posse parentem,
 idque petunt pretiumque iubent sine fine paciscī.
 illa brevī spatiō silet et dubitāre vidētur
 suspenditque animōs fictā gravitāte rogantum.
 mox ubi pollicita est, 'quō sit fidūcia maior
 310 mūneris huius' ait, 'quī vestrī maximus aevō est
 dux gregis inter ovēs, agnus medicāmine fiet.'
 prōtinus innumerīs effētus lāniger annīs
 attrahitur flexō circum cava tempora cornū;
 cuius ut Haemoniō marcentia guttura cultrō
 315 fōdit et exiguō maculāvit sanguine ferrum,
 membra simul pecudīs validōsque venēfica sūcōs
 mergit in aere cavō: minuunt ea corporis artūs
 cornuaque exūrunť nec nōn cum cornibus annōs,
 et tener audītur mediō bālātus aēnō:
 320 nec mora, bālātum mīrantibus exsilit agnus
 lascīvitque fugā lactantiaque ūbera quaerit.
 Obstipuēre satae Peliā, prōmissaque postquam
 exhibuēre fidem, tum vērō inpēnsius īstant.
 ter iuga Phoebus equīs in Hibērō flūmine mersīs
 325 dēmpserat et quārtā radiantia nocte micābant

sīdera, cum rapidō fallāx Aeētiās ignī
 impōnit pūrum laticem et sine vīribus herbās.
 iamque necī similis resolūtō corpore rēgem
 et cum rēge suō cūstōdēs somnus habēbat,
 330 quem dederant cantūs magicaeque potentia linguae;
 intrārant iussae cum Colchide līmina nātae
 ambierantque torum: ‘quid nunc dubitātis inertēs?
 stringite’ ait ‘gladiōs veteremque haurīte crurōrem,
 ut repleam vacuās iuvenālī sanguine vēnās!
 335 in manibus vestrīs vīta est aetāsque parentis:
 sī pietās ūlla est nec spēs agitātis inānīs,
 officium praestāte patrī tēlīsque senectam
 exigite, et saniem coniectō ēmittite ferrō!’
 hīs, ut quaeque pia est, hortātibus in pia prīma est
 340 et, nē sit scelerāta, facit scelus: haud tamen ictus
 ūlla suōs spectāre potest, oculōsque reflectunt,
 caecaque dant saevīs āversae vulnera dextrīs.
 ille cruōre fluēns, cubitō tamen adlevat artūs,
 sēmilacerque torō temptat cōnsurgere, et inter
 345 tot medius gladiōs pallentia bracchia tendēns
 ‘quid facitis, gnātae? quid vōs in fāta parentis
 armat?’ ait: cecidēre illīs animīque manūsque;
 plūra locūtūrō cum verbīs guttura Colchīs
 abstulit et calidīs laniātum mersit in undīs.
 350 Quod nisi pennātīs serpentibus īsset in aurās,

nōn exēmp̄ta foret poenae: fugit alta superque
 Pēliōn umbrōsum, Philyrēia tēcta, superque
 Othryn et ēventū veteris loca nōta Cerambī:
 hīc ope nymphārum sublātus in āera pennīs,
 355 cum gravis īnfūsō tellūs foret obruta pontō,
 Deucaliōnēās effūgit inobrutus undās.
 Aeoliam Pitanēn ā laevā parte relinquit
 factaque dē saxō longī simulācra dracōnis
 Īdaeumque nemus, quō nātī fūrta, iuencum,
 360 occuluit Līber falsī sub imāgine cervī,
 quāque pater Corythī parvā tumulātus harēnā est,
 et quōs Maera novō lātrātū terruit agrōs,
 Eurypylīque urbem, quā Cōae cornua matrēs
 gessērunt tum, cum discēderet Herculis agmen,
 365 Phoebeāque Rhodōn et Iālysiōs Telchīnās,
 quōrum oculōs ipsō vitiantēs omnia vīsū
 Iuppiter exōsus frāternīs subdidit undīs;
 trānsit et antīquae Carthēia moenia Cēae,
 quā pater Alcīdamās placidam dē corpore nātae
 370 mīrātūrus erat nāscī potuisse columbam.
 inde lacūs Hyriēs videt et Cŷcnēia Tempe,
 quae subitus celebrāvit olor: nam Phŷlius illic
 imperiō puerī volucrisque ferumque leōnem
 trādiderat domitōs; taurum quoque vincere iussus
 375 vīcerat et sprētō totiēns īrātus amōre

praemia poscentī taurum suprēma negābat;
 ille indignātus ‘cupiēs dare’ dīxit et altō
 dēsiluit saxō; cūnctī cecidisse putābant:
 factus olor niveīs pendēbat in āere pennīs;
 380 at genetrīx Hyriē, servātī nescia, flendō
 dēlicuit stāgnumque suō dē nōmine fēcit.
 adiacet hīs Pleurōn, in quā trepidantibus ālis
 Ōphias effūgit nātōrum vulnera Combē;
 inde Calaurēae Lētōidos adspicit arva
 385 in volucrem versī cum coniuge cōnschia rēgis.
 dextera Cyllēne est, in quā cum mātē Menēphrōn
 concubitūrus erat saevārum mōre ferārū;
 Cēphīsōn procul hinc dēflentem fāta nepōtis
 respicit in tumidam phōcēn ab Apolline versī
 390 Eumēlīque domum lūgentis in āere nātum.
 Tandem vīpereīs Ephyrēn Pīrēnida pennīs
 contigit: hīc aevō veterēs mortālia prīmō
 corpora vulgārunt pluviālibus ēdita fungīs.
 sed postquam Colchīs ārsit nova nūpta venēnīs
 395 flagrantemque domum rēgis mare vīdit utrumque,
 sanguine nātōrum perfunditur inpius ēnsis,
 ultaque sē male mātē Iāsonis effugit arma.
 hinc Tītānīacīs ablāta dracōnibus intrat
 Palladiās arcēs, quae tē, iūstissima Phēne,
 400 tēque, senex Periphā, pariter vīdēre volantēs

innīxamque novīs neptem Polypēmonis ālīs.
excipit hanc Aegeus factō damnandus in ūnō,
nec satis hospitium est, thalamī quoque foedere iungit.

Iamque aderat Thēseus, prōlēs ignāra parentī,
405 quī virtūte suā bimarem pācāverat Isthmōn:
huius in exitium miscet Mēdēa, quod ōlim
attulerat sēcum Scythicīs aconītōn ab ōrīs.
illud Echidnaeae memorant ē dentibus ortum
esse canis: specus est tenebrōsō caecus hiātū,
410 est via dēclīvis, per quam Tīrynthius hērōs
restantem contrāque diem radiōsque micantēs
oblīquantem oculōs nexīs adamante catēnīs
Cerberōn abstrāxit, rabida quī concitus īra
inplēvit pariter ternīs lātrātibus aurās
415 et sparsit viridēs spūmīs albentibus agrōs;
hās concrēsse putant nactāsque alimenta ferācis
fēcundīque solī vīrēs cēpisse nocendī;
quae quia nāscuntur dūrā vīvācia cautē,
agrestēs aconīta vocant. ea coniugis āstū
420 ipse parēns Aegeus nātō porrēxit ut hostī.
sūmpserat ignārā Thēseus data pōcula dextra,
cum pater in capulō gladiī cognōvit eburnō
signa suī generis facinusque excussit ab ōre.
effugit illa necem nebulīs per carmina mōtīs;
425 At genitor, quamquam laetātur sospite nātō,

attonitus tamen est, ingēns discrīmine parvō
 committī potuisse nefās: fōvet ignibus ārās
 mūneribusque deōs inplet, feriuntque secūrēs
 colla torōsa boum vīnctōrum cornua vittīs.
 430 nūllus Erechthīdīs fertur celebrātior illō
 inlūxisse diēs: agitant convīvia patrēs
 et medium vulgus nec nōn et carmina vīnō
 ingenium faciente canunt: ‘tē, maxime Thēseu,
 mīrāta est Marathōn Crētaei sanguine taurī,
 435 quodque suīs sēcūrus arat Cromyōna colōnus,
 mūnus opusque tuum est; tellūs Epidauria per tē
 clāvigeram vīdit Vulcānī occumbere prōlem,
 vīdit et inmītem Cēphīsias ōra Procrūstēn,
 Cercyonis lētum vīdit Cereālis Eleusīn.
 440 occidit ille Sinis magnīs male vīribus ūsus,
 quī poterat curvāre trabēs et agēbat ab altō
 ad terram lātē sparsūrās corpora pīnūs.
 tūtus ad Alcathoēn, Lelegēia moenia, līmes
 compositō Scīrōne patet, sparsīsque latrōnis
 445 terra negat sēdem, sēdem negat ossibus undā;
 quae iactāta diū fertur dūrāsse vetustās
 in scopulōs: scopulīs nōmen Scīrōnis inhaeret.
 sī titulōs annōsque tuōs numerāre velimus,
 facta prement annōs. prō tē, fortissime, vōta
 450 pūblica suscipimus, Bacchī tibi sūmimus haustūs.’

cōnsonat adsēnsū populī precibusque faventum
rēgia, nec tōtā trīstis locus ūllus in urbe est.

Nec tamen (usque adeō nūlla est sincēra voluptās,
sollicitumque aliquid laetīs intervenit) Aegeus

455 gaudia percēpit nātō sēcūra receptō:
bella parat Mīnōs; quī quamquam mīlite, quamquam
classe valet, patriā tamen est firmissimus īra
Androgeīque necem iūstīs ulcīscitur armīs.
ante tamen bellō vīrēs adquīrit amīcās,

460 quāque potēns habitus volucrī freta classe pererrat:
hinc Anaphēn sibi iungit et Astypalēia rēgna,
(prōmissīs Anaphēn, rēgna Astypalēia bellō);
hinc humilem Myconōn crētōsaque rūra Cimōlī
flōrentemque thymō Syron plānamque Serīphōn
465 marmoreamque Parōn, quamque inopia prōdidit Arnē
Siphnōn et acceptō, quod avāra poposcerat, aurō
mūtātā est in avem, quae nunc quoque diligit aurum,
nigra pedēs, nigrīs vėlāta monēdula pennīs.

At nōn Ōliaros Didymēque et Tēnos et Andros
470 et Gyros nitidaeque ferāx Peparēthōs olīvae
Cnōsiacās iūvēre ratēs; latere inde sinistrō
Oenopiam Mīnōs petit, Aeacidēia rēgna:
Oenopiam veterēs adpellāvēre, sed ipse
Aeacus Aegīnam genetrīcis nōmine dīxit.
475 turba ruit tantaeque virum cognōscere fāmae

expetit; occurrunt illī Telamōnque minorque
 quam Telamōn Pēleus et prōlēs tertia Phōcus;
 ipse quoque ēgreditur tardus gravitāte senīlī
 Aeacus et, quae sit veniendī causa, requīrit.
 480 admonitūs patriī lūctus suspīrat et illī
 dicta refert rēctor populōrum tālia centum:
 ‘arma iuvēs ōrō prō gnātō sūmpta piaeque
 pars sīs mīlitiae; tumulō sōlācia poscō.’
 huic Āsōpiadēs ‘petis inrita’ dīxit ‘et urbī
 485 nōn faciēda meae; neque enim coniūntior ūlla
 Cēcropidīs est hāc tellūs: ea foedera nōbīs.’
 trīstis abīt ‘stābunt’ quae ‘tibī tua foedera magnō’
 dīxit et ūtilius bellum putat esse minārī
 quam gerere atque suās ibi praecōnsūmere vīrēs.
 490 classis ab Oenopiīs etiamnum Lyctia mūrīs
 spectārī poterat, cum plēnō concita vēlō
 Attica puppis adest in portusque intrat amīcōs,
 quae Cephalum patriaeque simul mandāta ferēbat.
 Aeacidāe longō iuvenēs post tempore vīsum
 495 agnōvēre tamen Cephalum dextrāsque dedēre
 inque patris dūxēre domum: spectābilis hērōs
 et veteris retinēns etiamnum pignora fōrmae
 ingreditur rāmumque tenēns populāris olīvae
 ā dextrā laevāque duōs aetāte minōrēs
 500 maior habet, Clytōn et Būtēn, Pallante creatōs.

Postquam congressūs prīmī sua verba tulērunt,
 Cēcropidae Cephalus peragit mandāta rogatque
 auxilium foedusque refert et iūra parentum,
 imperiumque petī tōtīus Achāidos addit.
 505 sīc ubi mandātam iūvit fācundia causam,
 Aeacus, in capulō scēptrī nītente sinistrā,
 ‘nē petite auxilium, sed sūmite’ dīxit, ‘Athēnae,
 nec dubiē vīrēs, quās haec habet īnsula, vestrās
 dūcite, et (ō maneat rērum status iste meārum!)
 510 rōbora nōn dēsunt; superat mihi mīles et hoc est,
 grātia dīs, fēlīx et inexcūsābile tempus.’
 ‘immō ita sit’ Cephalus, ‘crēscat tua cīvibus optō
 urbs’ ait; ‘adveniēns equidem modo gaudia cēpī,
 cum tam pulchra mihī, tam pār aetāte iuventūs
 515 obvia prōcessit; multōs tamen inde requīrō,
 quōs quondam vīdī vestrā prius urbe receptus.’
 Aeacus ingemuit trīstīque ita vōce locūtus:
 ‘flēbile prīncipium melior fortūna secūta est;
 hanc utinam possem vōbīs memorāre sine illō!
 520 ōrdine nunc repetam, neu longā ambāge morer vōs,
 ossa cinisque iacent, memorī quōs mente requīris,
 et quota pars illī rērum periēre meārum!
 dīra luēs īrā populīs Iūnōnis inīquae
 incidit exōsae dictās ā paelice terrās.
 525 dum vīsum mortāle malum tantaeque latēbat

causa nocēns clādis, pugnātum est arte medendī:
 exitium superābat opem, quae victa iacēbat.
 prīncipiō caelum spissā cālīgine terrās
 pressit et ignāvōs inclūsit nūbibus aestus;
 530 dumque quater iūctīs explēvit cornibus orbem
 Lūna, quater plēnum tenuāta retexuit orbem,
 lētifērīs calidī spīrārunt aestibus austrī.
 cōnstat et in fontis vitium vēnisse lacusque,
 mīliaque incultōs serpentum multa per agrōs
 535 errāsse atque suīs fluviōs temerāsse venēnīs.
 strāge canum prīmō volucrumque oviumque boumque
 inque ferīs subitī dēprēnsa potentia morbī.
 concidere infēlīx validōs mīrātur arātor
 inter opus taurōs mediōque recumbere sulcō;
 540 lānigerīs gregibus bālātūs dantibus aegrōs
 sponte suā lānaeque cadunt et corpora tābent;
 ācer equus quondam magnaеque in pulvere fāmae
 dēgenerat palmās veterumque oblītus honōrum
 ad praesēpe gemit lētō moritūrus inertī.
 545 nōn aper irāscī meminit, nōn fīdere cursū
 cerva nec armentīs incurrere fortibus ursī.
 omnia languor habet: silvīsque agrīsque viīsque
 corpora foeda iacent, vitiantur odōribus aurae.
 mīra loquar: nōn illa canēs avidaeque volucrēs,
 550 nōn cānī tetigēre lupī; dīlāpsa liquēscunt

adflātūque nocent et agunt contāgia lātē.

‘Pervenit ad miserōs damnō graviōre colōnōs
pestis et in magnae dominātur moenibus urbis.
vīscera torrentur prīmō, flammaeque latentis
555 indicium rubor est et ductus anhēlitus; ignī
aspera lingua tumet, tepidīsque ārentia ventīs
ōra patent, auraeque gravēs captantur hiātū.
nōn strātum, nōn ūlla patī vėlāmina possunt,
nūda sed in terrā pōnunt praecordia, nec fit
560 corpus humō gelidum, sed humus dē corpore fervet.
nec moderātor adest, inque ipsōs saeva medentēs
ērumpit clādēs, obsuntque auctōribus artēs;
quō propior quisque est servitque fidēlius aegrō,
in partem lētī citius venit, utque salūtis
565 spēs abiit finemque vident in fūnere morbī,
indulgent animīs et nūlla, quid ūtile, cūra est:
ūtile enim nihil est. passim positōque pudōre
fontibus et fluvīis puteīsque capācibus haerent,
nec sitis est exstīncta prius quam vīta bibendō.
570 inde gravēs multī nequeunt cōnsurgere et ipsīs
inmoriuntur aquīs, aliquis tamen haurit et illās;
tantaque sunt miserīs invīsī taedia lectī,
prōsiliunt aut, sī prohibent cōsistere vīrēs,
corpora dēvolvunt in humum fugiuntque penātēs
575 quisque suōs, sua cuique domus fūnesta vidētur,

et quia causa latet, locus est in crīmine; partim
 sēmianimēs errāre viīs, dum stāre valēbant,
 adspicerēs, flentēs aliōs terrāque iacentēs
 lassaque versantēs suprēmō lūmina mōtū;
 580 membraque pendentīs tendunt ad sīdera caelī,
 hīc illīc, ubi mors dēprēnderat, exhālantēs.
 ‘Quid mihi tunc animī fuit? an, quod dēbuit esse,
 ut vītā ōdissem et cuperem pars esse meōrum?
 quō sē cumque aciēs oculōrum flexerat, illīc
 585 vulgus erat strātum, velutī cum putria mōtīs
 pōma cadunt rāmīs agitātāque īlice glandēs.
 templa vidēs contrā gradibus sublīmia longīs:
 Iuppiter illa tenet. quis nōn altāribus illīs
 inrita tūra dedit? quotiēns prō coniuge coniūnx,
 590 prō gnātō genitor dum verba precantia dīcit,
 nōn exōrātīs animam finīvit in ārīs,
 inque manū tūris pars incōnsūmpta reperta est!
 admōtī quotiēns templīs, dum vōta sacerdos
 concipit et fundit dūrum inter cornua vīnum,
 595 haud exspectātō cecidērunt vulnere taurī!
 ipse ego sacra Iovī prō mē patriāque tribusque
 cum facerem nātīs, mūgītūs victima dīrōs
 ēdidit et subitō conlāpsa sine ictibus ūllīs
 exiguō tīnxit subiectōs sanguine cultrōs.
 600 exta quoque aegra notās vērī monitūsque deōrum

perdiderant: trīstēs penetrant ad vīscera morbī.
 ante sacrōs vīdī prōiecta cadāvera postēs,
 ante ipsās, quō mors foret invidiōsior, ārās.
 pars animam laqueō claudunt mortisque timōrem
 605 morte fugant ultrōque vocant venientia fāta.
 corpora missa necī nūllīs dē mōre feruntur
 fūneribus (neque enim capiēbant fūnera portae):
 aut inhumāta premunt terrās aut dantur in altōs
 indōtāta rogōs; et iam reverentia nūlla est,
 610 dēque rogīs pugnant aliēnīsque ignibus ārdent.
 quī lacrimant, dēsunt, indēflētaeque vagantur
 nātōrumque patrumque animae iuvenumque senumque,
 nec locus in tumultōs, nec sufficit arbor in ignēs.
 Attonitus tantō miserārum turbine rērum,
 615 “Iuppiter ō!” dīxī, “sī tē nōn falsa loquuntur
 dicta sub amplexūs Aegīnae Āsōpidos īsse,
 nec tē, magne pater, nostrī pudet esse parentem,
 aut mihi redde meōs aut mē quoque conde sepulcrō!”
 ille notam fulgōre dedit tonitrūque secundō.
 620 “accipiō sintque ista precor fēlīcia mentīs
 signa tuae!” dīxī, “quod dās mihi, pigneror ōmen.”
 forte fuit iuxtā patulīs rārissima rāmīs
 sacra Iovī quercus dē sēmine Dōdōnaeō;
 hīc nōs frūgilegās adspeximus agmine longō
 625 grande onus exiguō formīcās ōre gerentēs

rūgōsōque suum servantēs cortice callem;
 dum numerum mīror, “totidem, pater optime,” dīxī,
 “tū mihi dā cīvēs et inānia moenia supplē!”
 intremuit rāmīsque sonum sine flāmine mōtīs
 630 alta dedit quercus: pavidō mihi membra timōre
 horruerant, stābantque comae; tamen ōscula terrae
 rōboribusque dedī, nec mē spērāre fatēbar;
 spērābam tamen atque animō mea vōta fovēbam.
 nox subit, et cūrīs exercita corpora somnus
 635 occupat: ante oculōs eadem mihi quercus adesse
 et rāmīs totidem totidemque animālia rāmīs
 ferre suīs vīsa est pariterque tremēscere mōtū
 grāniferumque agmen subiectīs spargere in arvīs;
 crēscere dēsubitō et maius maiusque vidērī
 640 ac sē tollere humō rēctōque adsistere truncō
 et maciem numerumque pedum nigrumque colōrem
 pōnere et hūmānam membrīs indūcere fōrmam.
 somnus abit: damnō vigilāns mea vīsa querorque
 in superīs opīs esse nihil; at in aedibus ingēns
 645 murmur erat, vōcēsque hominum exaudīre vidēbar
 iam mihi dēsuētās; dum suspicor hās quoque somnī
 esse, venit Telamōn properus foribusque reclūsīs
 “spēque fidēque, pater”, dīxit “maiōra vidēbis:
 ēgredere!” ēgredior, quālēsque in imāgine somnī
 650 vīsus eram vīdisse virōs, ex ōrdine tālēs

- adspiciō nōscōque: adeunt rēgemque salūtant.
vōta Iovī solvō populisque recentibus urbem
partior et vacuōs prīscīs cultōribus agrōs,
Myrmidonāsque vocō nec orīgine nōmina fraudō.
- 655 corpora vīdistī; mōrēs, quōs ante gerēbant,
nunc quoque habent: parcum genus est patiēnsque labōrum
quaesītique tenāx et quod quaesīta reservet.
hī tē ad bella parēs annīs animisque sequentur,
cum primum quī tē fēlīciter attulit eurus’
- 660 (eurus enim attulerat) ‘fuerit mūtātus in austrum.’
Tālibus atque aliīs longum sermōnibus illī
inplēvēre diem; lūcīs pars ultima mēnsae
est data, nox somnīs. iubar aureus extulerat Sōl,
flābat adhūc eurus reditūraque vēla tenēbat:
- 665 ad Cephalum Pallante satī, cui grandior aetās,
ad rēgem Cephalus simul et Pallante creātī
conveniunt, sed adhūc rēgem sopor altus habēbat.
excipit Aeacidēs illōs in līmine Phōcus;
nam Telamōn frāterque virōs ad bella legēbant.
- 670 Phōcus in interius spatium pulchrōsque recessūs
Cēcropidās dūcit, cum quis simul ipse resēdit.
adspicit Aeolidēn ignōta ex arbore factum
ferre manū iaculum, cuius fuit aurea cuspis.
pauca prius mediīs sermōnibus ille locūtus
- 675 ‘sum nemorum studiōsus’ ait ‘caedisque ferīnae;

quā tamen ē silvā teneās hastīle recīsum,
 iamdūdum dubitō: certē sī fraxinus esset,
 fulva colōre foret; sī cornus, nōdus inesset.
 unde sit, ignōrō, sed nōn fōrmōsius istō
 680 vīdērunt oculī tēlum iaculābile nostrī.’
 excipit Actaeīs ē frātribus alter et ‘ūsum
 maiōrem speciē mīrābere’ dīxit ‘in istō.
 cōnsequitur, quodcumque petit, fortūnaque missum
 nōn regit, et revolat nūllō referente cruentum.’
 685 tum vērō iuvenis Nērēius omnia quaerit,
 cūr sit et unde datum, quis tantī mūneris auctor.
 quae petit, ille refert, sed enim nārrāre pudōrī est,
 quā tulerit mercēde; silet tāctusque dolōre
 coniugis āmissae lacrimīs ita fātur obortīs:
 690 ‘hoc mē, nāte deā, (quis possit crēdere?) tēlum
 flēre facit facietque diū, sī vīvere nōbīs
 fāta diū dederint; hoc mē cum coniuge cārā
 perdidit: hoc utinam caruissem mūnere semper!
 ‘Procris erat, sī forte magis pervēnit ad aurēs
 695 Ōrīthȳīa tuās, raptae soror Ōrīthȳīae,
 sī faciem mōrēsque velīs cōnferre duārum,
 dignior ipsa rapī! pater hanc mihi iūnxit Erectheus,
 hanc mihi iūnxit amor: fēlīx dīcēbar eramque;
 nōn ita dīs vīsum est, aut nunc quoque forsitan essem.
 700 alter agēbātur post sacra iugālia mēnsīs,

cum mē cornigerīs tendentem rētia cervīs
 vertice dē summō semper flōrentis Hymettī
 lūtea māne videt pulsīs Aurōra tenebrīs
 invītumque rapit. liceat mihi vēra referre
 705 pāce deae: quod sit roseō spectābilis ōre,
 quod teneat lūcīs, teneat cōnfīnia noctis,
 nectareīs quod alātur aquīs, ego Procrin amābam;
 pectore Procris erat, Procris mihi semper in ōre.
 sacra torī coitūsque novōs thalamōsque recentēs
 710 prīmaque dēserti referēbam foedera lecti:
 mōta dea est et “siste tuās, ingrāte, querellās;
 Procrin habē!” dīxit, “quod sī mea prōvida mēns est,
 nōn habuisse volēs.” mēque illī irāta remīsīt.
 cum redeō mēcumque deae memorāta retractō,
 715 esse metus coepīt, nē iūra iugālīa coniūnx
 nōn bene servāset: faciēs aetāsque iubēbat
 crēdere adulterium, prohibēbant crēdere mōrēs;
 sed tamen āfueram, sed et haec erat, unde redībam,
 crīminis exemplum, sed cūncta timēmus amantēs.
 720 quaerere, quod doleam, statuō dōnīsque pudīcam
 sollicitāre fidem; favet huic Aurōra timōrī
 inmūtātque meam (videor sēnsisse) figūram.
 Palladiās ineō nōn cognōscendus Athēnās
 ingrediorque domum; culpā domus ipsa carēbat
 725 castaque signa dabat dominōque erat ānxia raptō:

vix aditus per mille dolōs ad Erecthida factus.
 ut vīdī, obstipuī meditātaque paene reliquī
 temptāmenta fidē; male mē, quīn vērā fatērer,
 continuī, male, quīn, et oportuit, ōscula ferrem.
 730 trīstis erat (sed nūlla tamen fōrmōsior illa
 esse potest trīstī) dēsideriōque dolēbat
 coniugis abreptī: tū collige, quālis in illā,
 Phōce, decor fuerit, quam sic dolor ipse decēbat!
 quid referam, quotiēns temptāmina nostra pudīcī
 735 reppulerint mōrēs, quotiēns “ego” dīxerit “ūnī
 servor; ubīcumque est, ūnī mea gaudia servō.”
 cui nōn ista fidē satis experientia sānō
 magna foret? nōn sum contentus et in mea pugnō
 vulnera, dum cēnsūs dare mē prō nocte loquendō
 740 mūneraque augendō tandem dubitāre coēgī.
 exclāmō male victor: “adest, mala, fictus adulter!
 vērus eram coniūnx! mē, perfida, teste tenēris.”
 illa nihil; tacitō tantummodo victa pudōre
 īnsidiōsa malō cum coniuge līmina fūgit;
 745 offēnsāque meī genus omne perōsa virōrum
 montibus errābat, studiīs operāta Diānae.
 tum mihi dēsertō violentior ignis ad ossa
 pervenit: ōrābam veniam et peccāsse fatēbar
 et potuisse datīs simīlī succumbere culpae
 750 mē quoque mūneribus, sī mūnera tanta darentur.

haec mihi cōfessō, laesum prius ultra pudōrem,
 redditur et dulcēs concorditer exigit annōs;
 dat mihi praetereā, tamquam sē parva dedisset
 dōna, canem mūnus; quem cum sua trāderet illī
 755 Cynthia, “currendō superābit” dīxerat “omnēs.”
 dat simul et iaculum, manibus quod, cernis, habēmus.
 mūneris alterius quae sit fortūna, requīris?
 accipe mīrandum: novitāte movēbere factī!
 ‘Carmina Lāiadēs nōn intellēcta priōrum
 760 solverat ingeniīs, et praecipitāta iacēbat
 inmemor ambāgum vātēs obscūra suārum:
 763 prōtinus Āoniīs inmittitur altera Thēbīs
 762 [scīlicet alma Themis nec tālia linquit inulta!]
 764 pestis, et exitiō multī pecorumque suōque
 rūrigenae pāvēre feram; vīcīna iuventūs
 vēnimus et lātōs indāgine cīnximus agrōs.
 illa levī vėlōx superābat rētia saltū
 summaque trānsībat postārum līna plagārum:
 cōpula dētrahitur canibus, quās illa sequentēs
 770 effugit et coetum nōn sēgnior ālite lūdit.
 poscor et ipse meum cōnsēnsū Laelapa magnō
 (mūneris hoc nōmen): iamdūdum vincula pugnat
 exuere ipse sibi colloque morantia tendit.
 vix bene missus erat, nec iam poterāmus, ubi esset,
 775 scīre; pedum calidus vestīgia pulvis habēbat,

ipse oculis ēreptus erat: nōn ōcior illō
 hasta nec excussae contortō verbere glandēs
 nec Gortȳniacō calamus levis exit ab arcū.
 collis apex mediī subiectīs inminet arvīs:
 780 tollor eō capiōque novī spectācula cursūs,
 quō modo dēprēndī, modo sē subdūcere ab ipsō
 vulnere vīsa fera est; nec līmite callida rēctō
 in spatiumque fugit, sed dēcipit ōra sequentis
 et redit in gŷrum, nē sit suus inpetus hostī:
 785 inminet hic sequiturque parem similisque tenentī
 nōn tenet et vānōs exercet in āera morsūs.
 ad iaculī vertēbar opem; quod dextera lībrat
 dum mea, dum digitōs āmentīs addere temptō,
 lūmina dēflexī. revocātaque rūsus eōdem
 790 rettuleram: mediō (mīrum) duo marmorā campō
 adspiciō; fugere hoc, illud captāre putārēs.
 scīlicet invictōs ambō certāmine cursūs
 esse deus voluit, sī quis deus adfuit illīs.
 hāctenus, et tacuit; ‘iaculō quod crīmen in ipsō est?’
 795 Phōcus ait; iaculī sīc crīmina reddidit ille:
 ‘Gaudia prīncipium nostrī sunt, Phōce, dolōris:
 illa prius referam. iuvat ō meminisse beātī
 temporis, Aeacidē, quō prīmōs rīte per annōs
 coniuge eram fēlīx, fēlīx erat illa marītō.
 800 mūtua cūra duōs et amor sociālis habēbat,

nec Iovis illa meō thalamōs praeferret amōrī,
 nec mē quae caperet, nōn sī Venus ipsa venīret,
 ūlla erat; aequālēs ūrēbant pectora flammae.
 sōle ferē radiīs feriente cacūmina prīmīs
 805 vēnātum in silvās iuvenālīter īre solēbam
 nec mēcum famulī nec equī nec nāribus ācrēs
 īre canēs nec līna sequī nōdōsa solēbant:
 tūtus eram iaculō; sed cum satiāta ferīnae
 dextera caedis erat, repetēbam frīgus et umbrās
 810 et quae dē gelidīs exībat vallibus aura:
 aura petēbātur mediō mihi lēnis in aestū,
 auram exspectābam, requiēs erat illa labōrī.
 “aura” (recordor enim), “veniās” cantāre solēbam,
 “mēque iuvēs intrēsque sinūs, grātissima, nostrōs,
 815 utque facis, relevāre velīs, quibus ūrimur, aestus!”
 forsitan addiderim (sīc mē mea fāta trahēbant),
 blanditiās plūrēs et “tū mihi magna voluptās”
 dīcere sim solitus, “tū mē reficisque fovēsque,
 tū facis, ut silvās, ut amem loca sōla: meōque
 820 spīritus iste tuus semper captātur ab ōre.”
 vōcibus ambiguīs dēceptam praeuit aurem
 nescio quis nōmenque aurae tam saepe vocātum
 esse putat nymphae: nympham mihi crēdit amārī.
 crīminis extemplō fictī temerārius index
 825 Procrin adit linguāque refert audīta susurrā.

- crēdula rēs amor est: subitō conlāpsa dolōre,
ut mihi nārrātur, cecidit; longōque refecta
tempore sē miseram, sē fātī dīxit inīquī
dēque fidē questa est et crīmine concita vānō,
830 quod nihil est, metuit, metuit sine corpore nōmen
et dolet infēlīx velutī dē paelice vērā.
saepe tamen dubitat spēratque miserrima fallī
indiciūque fidem negat et, nisi viderit ipsa,
damnātūra suī nōn est dēlicta marītī.
835 postera dēpulerant Aurōrae lūmina noctem:
ēgredior silvamque petō victorque per herbās
“aura, venī” dīxī “nostrōque medēre labōrī!”
et subitō gemitūs inter mea verba vidēbar
nescio quōs audisse; “venī” tamen “optima!” dīcēs
840 fronde levem rūsus strepitum faciente cadūca
sum ratus esse feram tēlumque volātile mīsī:
Procris erat mediōque tenēns in pectore vulnus
“ei mihi” conclāmat! vōx est ubi cognita fīdae
coniugis, ad vōcem praeceps āmēnsque cucurrī.
845 sēmianimem et sparsās foedantem sanguine vestēs
et sua (mē miserum!) dē vulnere dōna trahentem
inveniō corpusque meō mihi cārius ulnīs
mollibus attollō scissāque ā pectore veste
vulnera saeva ligō cōnorque inhibēre cruōrem
850 neu mē morte suā scelerātum dēserat, ōrō.

vīribus illa carēns et iam moribunda coēgit
haec sē pauca loquī: “per nostrī foedera lectī
perque deōs supplex ōrō superōsque meōsque,
per sī quid meruī dē tē bene perque manentem
855 nunc quoque, cum pereō, causam mihi mortis amōrem,
nē thalamīs Auram patiāre innūbere nostrīs.”
dīxit, et errōrem tum dēnique nōminis esse
et sēnsī et docuī. sed quid docuisse iuvābat?
lābitur, et parvae fugiunt cum sanguine vīrēs,
860 dumque aliquid spectāre potest, mē spectat et in mē
īnfēlicem animam nostrōque exhālat in ōre;
sed vultū meliōre morī sēcūra vidētur.’

Flentibus haec lacrimāns hērōs memorābat, et ecce
Aeacus ingreditur duplicī cum prōle novōque
mīlite; quem Cephalus cum fortibus accipit armīs.